

De Stelling: 'De beste beheermanier van de eiken- processierups is geen beheer'

Steeds meer gemeenten kiezen ervoor om de eikenprocessierups niet actief te bestrijden. Uit onderzoek van Omroep Gelderland bleek vorig jaar dat negentien gemeenten zijn gestopt met het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Tegelijkertijd blijft de rups zorgen voor overlast en gezondheidsklachten. Gemeenten staan daardoor voor de vraag hoeveel ingrijpen nog nodig is. Is bestrijding noodzakelijk, of werkt afwachten uiteindelijk beter?

Auteur: Manon Botterblom

Silvia Hellingman
Hellingman Onderzoek en Advies

'Geen enkele beheersmaatregel of het overlaten aan de natuur zal de eikenprocessierupsen volledig uitroeien'

Balans

'Ik ben het niet eens met de stelling. We hebben te maken met volksgezondheidsaspecten, daarom ook de zorgplicht. Er zijn situaties waar veel mensen en dieren komen waar het onmogelijk is om de natuur haar gang te laten gaan en waar natuurlijke vijanden geen kans krijgen. Geen enkele beheersmaatregel of het overlaten aan de natuur zal de eikenprocessierupsen volledig uitroeien. Natuurlijke vijanden zullen nooit hun voedselbron uitroeien. Er zal altijd wat overblijven voor het nageslacht. Zo houden ze elkaar in balans.'

Grondnesten

'Beheer gericht op zelfregulatie door sluipvliegen en -wespen kan niet overal worden toegepast. Zeker op plekken waar natuurlijke vijanden geen kans krijgen om te gedijen en het habitat daarvoor niet geschikt is of kan worden gemaakt. Daarnaast is alleen richten op sluipvliegen en -wespen voor parasitering te eenzijdig. We moeten ook rekening houden met de grondnesten, waar inmiddels bewezen is dat de eikenprocessierupsen zowel in pop- als rupsstadium jaren in de grond kunnen verblijven. Daar komen geen parasieten bij. Alleen de parasieten die de rupsen hebben geparasiteerd voordat ze de bomen verlaten kunnen mee overwinteren en uit de grond kruipen.

Daar waar het risico op overlast het grootst is zou ik adviseren om preventief te spuiten, al houd ik daar persoonlijk helemaal niet van, en de nesten te laten verwijderen indien ze op plekken opduiken waar mensen en dieren er last van hebben. Indien er voor gekozen wordt om preventief te spuiten dan zou ik kiezen voor nematoden, omdat vroeg wordt gespoten op een moment dat de vogels nog niet aan het broeden zijn en omdat nematoden slechts 3 uur in leven blijven. Dan zijn de neveneffecten minimaal.'

Robert Mensink

Senior regisseur openbaar groen bij gemeente Montferland

‘Volledig passief blijven leidt tot onacceptabele gezondheidsrisico’s en kan ecosystemen in de war brengen’

Onacceptabele gezondheidsrisico’s

‘De stelling is een interessante gedachte, maar in de praktijk niet houdbaar en wenselijk. Volledig passief blijven leidt tot onacceptabele gezondheidsrisico’s en kan ecosystemen in de war brengen. Het idee achter de stelling komt waarschijnlijk voort uit kritiek op de grootschalige preventieve besputtingen met Xentari en nematoden. Hoe je het ook wendt of keert, de nevenschade van deze niet-selectieve methodieken aan andere vlindersoorten is gewoon te groot en niet acceptabel. Dit leidt tot voedseltekort voor de vogels die op dat moment aan het broeden zijn. Bovendien verdwijnen hierdoor ook de natuurlijke predatoren omdat ze onvoldoende prooiën hebben.’

Gestopt met Xentari

‘De gemeente Montferland is daarom vorig jaar gestopt met het spuiten van Xentari voor de bestrijding van de eikenprocessierups. We werken nu curatief door middel van het wegzuigen van nesten en processies, alleen daar waar overlast ervaren wordt. Daarnaast laten we de bermen verruigen om natuurlijke vijanden aan te trekken.

Ook zijn we in afwachting van de methodiek van paringsverstoring. Dit is een zeer duurzame methode die de paring voorkomt met als gevolg minder ei-afzet en dus minder rupsen. Nevenschade aan andere vlindersoorten is nihil. Tot nu toe zijn er geen commerciële partijen gevonden die hierin willen investeren. Proeven hiermee in Nederland, Engeland en Duitsland zijn succesvol geweest en in Frankrijk wordt hiermee al drie jaar gewerkt met een speciale ontheffing van de overheid. Hopelijk kunnen we dit binnenkort ook inzetten in Nederland.’

Dirk Doornenbal

Algemeen directeur bij Nationale Bomenbank

‘We moeten er meer mee leren leven dat de rups er is’

Cyclus

‘Ik ben het niet eens met deze stelling. Het is een cyclus, we moeten er meer mee leren leven dat de rups er is. Niet beheren betekent ook dat je een echte explosie kunt krijgen, dan is het te zoeken waar je dan begint. We zijn er juist voor om selectief te kijken op basis van data. Waar ga ik beheren? Als je bij een laan constateert dat er vijf jaar niks heeft gezeten, op basis van monitoring, dan moeten we daar ook niet preventief behandelen. Beheer is daar niet nodig. Maar beheren doe je dan wel op basis van data. Niet op basis van: het is helemaal niet nodig.’

Rationeel bestrijden

‘De plaagdruk is nooit helemaal weg geweest. Wij zeggen niet: je moet alles preventief behandelen. Wij zeggen wel: doe gericht behandelen. Neem gerichte preventieve maatregelen. Met behoud van zoveel mogelijk biodiversiteit. Mijn mening is: we moeten preventief zoveel mogelijk beperken, maar wel op basis van rationele data. En daarvan wel beheersen en bestrijden. En niet laten gaan. Op de langere termijn blijft beheer nodig.’

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!